

2. Гладкий С.О. Римське приватне право: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право». П.: ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ», 2016. 247 с.

3. Кравець В. Проблеми міжстатевих та шлюбно-сімейних стосунків у античній Греції. *Україна-Європа-Світ: Міжнародний збірник наукових праць*. Серія: Історія, міжнародні відносини. 2013. Вип. 12. С. 78-89.

4. Основи римського приватного права: Підручник / В. І. Борисова, Л. М. Баранова, М. В. Домашенко та ін. За заг. ред. В. І. Борисової та Л. М. Баранової. Х.: Право, 2008. 224 с.

5. Русу С.Д., Ватрас В.А. Рецепція положень про суб'єктів римського приватного права у сімейне законодавство України. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2004. № 1-2. С. 77-82.

6. Хрестоматія по римському праву: учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. / Акимова М.А., Кожокарь И.П., Леус В.А. М.: РГ-Пресс, 2019. 352 с.

Олександр Бурда,

студент II курсу

Бердянського економіко-гуманітарного коледжу
Бердянського державного педагогічного університету

Наук. керівник: **О.С. Топорчук,**

викладач суспільних дисциплін (БЕГК БДПУ)

УКРАЇНА ЧЕРЕЗ СТОЛІТТЯ: ОСВІЧЕНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ

Актуальність. Процеси національного відродження та державного будівництва в Україні початку ХХ ст. становлять одну з найважливіших проблем, яка потребує ґрунтовного дослідження й ретельного осмислення. Розуміння тогочасних політичних явищ, здобутків і втрат допоможе уникнути багатьох небезпечних або нерозважливих кроків у процесі сучасного державного будівництва. Незважаючи на інтерес дослідників до періоду існування Української Народної Республіки, багато питань все ще залишаються без відповіді.

Аби з'ясувати природність і закономірність так званого «європейського вибору» України варто для початку звернутися до уроків Революції 1917-1920 рр., насамперед, діяльності Української Центральної Ради на чолі з М. Грушевським.

Ступінь досліджуваності проблеми. Дана тематика знайшла наукову розробку у працях вчених – В.Верстюка, І. Гошуляка, Я. Грицака, В. Солдатенка, І. Нагаєвського, А. Слюсаренка, Я. Дзісяка, В. Винниченка, М. Грушевського, Д. Дорошенка та багатьох ін.

Метою даної статті є дослідження, аналіз і встановлення особливостей процесу державотворення в період Центральної Ради, значимість цього досвіду та основні уроки її діяльності для українського сьогодення.

Методами дослідження є аналіз, синтез, порівняння, аксіологічний метод.

Виклад основного матеріалу. У даному дослідженні приділяється увага як позитивним і плідним аспектам діяльності УЦР, так і прорахункам, які ми можемо оцінити з висоти ХХІ століття.

У фундаментальних працях підкреслюється, що важливою рисою УЦР було впровадження нею, з перших днів заснування, функції представництва всього українського народу, вона постійно зверталася до народу і діяла від імені народу, що отримало суспільне схвалення. Так, В. Верстюк зазначив: «історична заслуга Центральної Ради полягає в тому, що вона ... захищала інтереси не якогось одного класу, а перша, публічно й відкрито, почала говорити від імені нації й про потреби нації... Можливо, в такій політиці був значний популізм, та оскільки йшлося не про конкретні соціально-економічні рішення, а про мобілізацію й орієнтацію національної свідомості, така політика мала добрі наслідки». [1, с.114]

Цінним є державницький досвід УЦР формування у складній воєнно-економічній ситуації, самостійної фінансової системи, процес створення української національної валюти, стабілізації грошового обігу, який також надто проблематичний у сучасному державному будівництві України. [3]

Розглядаючи уроки Центральної Ради, можна сказати, що УНР належить до хвилі демократизації суспільства, що органічно вплітається в загальноєвропейські й світові процеси модернізації, породжені Першою світовою війною.

За думкою Я. Грицака, Центральна Рада увійшла в історію Української революції як уряд добрих намірів і великих задумів. У кінцевому підсумку треба підкреслити, що Українська революція, хоча й зазнала поразки, започаткувала процес формування модерної політичної нації, відродила традицію української державності. [2, с.216]

Основні висновки. Таким чином, з історії бачимо, що національно-демократична революція зазнала поразки, тому що у вирішальні моменти українські лідери усувалися або самоусувалися від визвольної боротьби, залишали поле бою. Хіба так повинно бути? Народ України вартий сильного і впевненого керівництва, щоб крізь негаразди домогтися благополуччя та мирного неба. Тому найближчі роки є часом випробування не лише на вміння української влади ефективно протидіяти російському силовому тиску, але й спроможність здійснити системні реформи, що є необхідними кроками на шляху до європейського співтовариства. Для сучасного українського суспільства затребуваними є суспільні діячі високої моралі, мудрості, відповідальності. А кредом кожного мешканця України має стати гасло поваги один до одного, до своєї країни, до історичного коріння, тоді матимемо впевненість у завтрашньому дні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Верстюк В. Історія України: нове бачення. К.: Україна, 1996. 494 с.
2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ-ХХ століття. К.: Генеза, 1996. 360 с.
3. Солдатенко В.Ф. Революційна доба в Україні (1917-1920 роки): логіка пізнання, історичні постаті, ключові епізоди. К.: Парламентське вид-во, 2011. 568 с.